

ما هو التعلّم ذو المعنى ؟ (حكاية من تجربة

معلّمة)

في عام ألفٍ وتسعمائة واثنين وستين، كنتُ مربيّة للصّف السّادس في مدرسة تسليّم في بئر السّبع. كنت يومها معلّمة لموضوع الجغرافيا، وقرّرتُ أن أُعلّم بطريقةٍ مُختلفة بعض الشّيء، حسب طريقة المشروعات، التي لم تكن مقبولة في تلك الفترة. لقد جلبتُ للتلاميذ خريطة العالم ومجسّمًا للكُرة الأرضيّة وتحدّثنا عن العالم. أتحت لكلّ تلميذٍ إمكانيّة اختيار دولة في منطقة الشّرق الأوسط -أو حوض البحر المتوسّط- من الخريطة، واختيار موضوع يهتمّه في تلك الدّولة ليكتبَ بحثًا حولّه.

قرّرتُ أحد التّلاميذ، ابن الثّانية عشرة من عمره، في الصّف السّادس، أن يختار المملكة العربيّة السّعوديّة. لقد تعلّم عن الحدود، السّكان، ونظام الحكم، وبالتّأكيد أنّي قمت بمساعدته، وإرشاده وتوجيهه إلى مصادر يمكن أن تساعدّه.

في أحد الأيام، جاء إليّ التّلميذُ وقال لي بأنّ

למידה משמעותית - מהי? (סיפור מניסיונה של מורה)

בשנת 1962 חינוכתי ילדים בני 12 בכיתה ו' בבית ספר צאלים בבאר שבע. לימדתי גיאוגרפיה. החלטתי ללמד קצת אחרת, לפי שיטת הנושאים (הפרויקטים), שלא הייתה מקובלת כל כך באותה תקופה. הבאתי לכיתה את מפת העולם ואת הגלובוס ודיברנו על העולם. אפשרתי לכל ילד לבחור מתוך המפה מדינה באזור המזרח התיכון או באגן הים התיכון, להתמקד בנושא שמעניין אותו ולחקור אותו.

אחד הילדים בכיתה החליט שהוא בוחר בערב הסעודית. הוא למד על הגבולות, התושבים ומבנה השלטון. כמובן, אני סייעתי, הדרכתיו וכיוונתי אל הספרות שיכולה לעזור לו.

באחד הימים התלמיד הגיע אליי ואמר לי שהנושא לא יכול להיות מושלם אם הוא לא ידבר על דת האסלאם ועל הקוראן. שוחחנו על הנושא והצעתי לו לקרוא קטעי קוראן מתוך התרגום של פרופסור ריבלין. הילד אמר לי שהוא חושב שצריך ללמוד ערבית כדי לקרוא את הקוראן

ה'מ'ו'צ'ו'ע' ל'נ' י'כ'ת'מ'ל' א'ז'א' ל'מ' י'ת'כ'ל'ם' ב'י' ב'ח'ת'ה' ע'נ' א'ל'ד'י'ן א'ל'ס'ל'א'מ'י' ו'ע'נ' א'ל'ק'ר'א'ן. ג'ל'ס'נ'א' ו'ת'ח'ד'ת'נ'א' ו'א'ק'ר'ח'ת' ע'ל'י'ה' א'ן י'ק'ר'א' א'ג'ז'א' מ'ן א'ל'ק'ר'א'ן ת'ר'ג'מ'ת' א'ל'ב'ר'ו'פ'י'ס'ו'ר ר'י'פ'ל'י'ן. ק'א'ל' ל'י' א'ל'ת'ל'מ'י'ד' א'י'נ'ה' י'ע'ת'ק'ד' א'ן ע'ל'י'ה' א'ן י'ת'ע'ל'ם' א'ל'ל'ג'ת'ה' א'ר'ב'י'ת'ה' ק'י' י'ק'ר'א' א'ל'ק'ר'א'ן ב'ל'ג'ת'ה' א'ל'ו'ס'י'ת'ה'. ל'ג'ת'י' א'ר'ב'י'ת'ה' ז'ע'י'פ'ת'ה' ג'ד'א', ו'ל'מ' א'ס'ת'ע' מ'ס'א'ע'ד'ת'ה', ב'ע'ד' מ'ז'י' ש'ה'ר' ת'q'ר'י'ב'א', ע'א'ד א'ל'ת'ל'מ'י'ד' ו'א'ח'ב'ר'נ'י' ב'א'נ'ה' ת'ע'ל'ם' א'ל'ל'ג'ת'ה' א'ר'ב'י'ת'ה' ו'ח'ד'ה'!

ק'ב'ל' א'ן נ'ח'מ'י' א'ל'מ'ש'א'ר'י'ע', ח'ז'ר' מ'ע' ת'ר'ג'מ'ת' ל'א'י'א'ת' מ'ן א'ל'ק'ר'א'ן, ס'א'ל'ת'ת': מ'ן ס'א'ע'ד'כ' ב'י' ת'ר'ג'מ'ת'ה' ו'א'ז'א' ב'ה' י'ג'י'ב': ל'ק'ד' מ'צ'מ'ת' ב'ז'ל'כ' ו'ח'ד'י', ב'י' נ'ה'י'ת'ה' א'ל'ע'א'ם א'ל'ד'ר'א'ס'י', ק'א'ן ע'ל'י' כ'ל' ת'ל'מ'י'ד' א'ן י'ע'ר'צ' מ'ש'ר'ו'ע'ה'. ו'ק'ד' ע'ר'צ' מ'ש'ר'ו'ע'ה' ו'ק'ר'א' ב'ע'צ' א'ל'א'י'א'ת' ב'א'ר'ב'י'ת'ה' מ'ע' ת'ר'ג'מ'ת'ה' ל'ה'א' א'ל'י' א'ר'ב'י'ת'ה'.

א'ז'א' ל'מ' י'כ'ן' ה'ז'א' ה'ו' א'ל'ת'ע'ל'ם' ז'ו' א'ל'מ'ע'נ'י', מ'א' ה'ו' א'ל'מ'ע'נ'י' ו'מ'א' ה'ו' א'ל'ת'ע'ל'ם'?

ד. נ'ור'י'ת' ז'א'י'ד'ן

ב'ע'ר'ב'י'ת'. ה'ע'ר'ב'י'ת' ש'ל'י' ה'י'י'ת'ה' מ'י'נ'י'מ'א'ל'י'ת' ו'ל'א' י'כ'ו'ל'ת'י' ל'ס'י'יע' ב'י'ד'ו', ו'ל'א' מ'צ'א'ת'י' ב'ת'ו'ך' ה'צ'ו'ות' מ'י'ש'ה'ו' ש'י'כ'ו'ל' ל'ע'ז'ו'ר' ל'ו'.

כ'ע'ב'ו'ר' ח'ו'ד'ש' ה'י'ל'ד' ס'י'פ'ר' ל'י' ש'ה'ו'א' ל'ו'מ'ד' ע'ר'ב'י'ת' ב'ע'צ'מ'ו'. ל'פ'נ'י' ש'ס'י'י'מ'נ'ו' א'ת' ה'ע'ב'ו'ד'ה' ע'ל' ה'פ'ר'ו'י'ק'ט'י'ם', ה'ו'א' ה'צ'י'ג' ב'פ'נ'י' ת'ר'ג'ו'ם' ש'ל' ק'ט'ע' מ'- ס'ו'ר'ה' (מ'ס'פ'ר' פ'ס'ו'ק'י'ם) מ'ת'ו'ך' ה'ק'ו'ר'א'ן. ש'א'ל'ת'י' א'ו'ת'ו': מ'י' ע'ז'ר' ל'ך' ל'ת'ר'ג'ם'? ו'א'ז' ע'נ'ה': א'נ'י' ע'ש'י'ת'י' א'ת' ז'ה' ב'ע'צ'מ'י'. ל'ק'ר'א'ת' ס'ו'ף' ה'ש'נ'ה' כ'ל' י'ל'ד' ה'צ'י'ג' א'ת' ה'פ'ר'ו'י'ק'ט', ו'ה'י'ל'ד' ה'צ'י'ג' א'ת' ה'פ'ר'ו'י'ק'ט' ש'ל'ו' ב'ש'ת'י' ה'ש'פ'ו'ת': ה'ו'א' ק'ר'א' א'ת' ה'ק'ט'ע' ב'ע'ר'ב'י'ת' ו'ב'מ'ק'ב'יל' ת'ר'ג'ם' ל'ע'ב'ר'י'ת'.

א'ם' ז'א'ת' ל'א' ל'מ'י'ד'ה' מ'ש'מ'ע'ו'ת'י'ת', א'ז' מ'ה' ז'א'ת' מ'ש'מ'ע'ו'ת' ו'מ'ה' ז'א'ת' ל'מ'י'ד'ה'?

ד"ר נ'ור'י'ת' ז'י'י'ד'י'ן